

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 14.06.2024 г. - 15.07.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #10387-К

Област на политика: Архив - Транспорт

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип вносител: Национално

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби се прилага вече 20 години, като през този немалък период от време са установени някои несъвършенства в нормативната уредба, най-съществените от които са следните:

1. Според изричната разпоредба на чл. 6, т. 1 от нея на задължително измерване подлежат само търговските морски кораби, които подлежат на вписване в регистъра за корабите, плаващи под българско знаме. Не е регламентирана възможността да бъде извършвано задължително измерване на плаващите под българско знаме кораби за спорт, туризъм и развлечение, които също подлежат на вписване в регистъра на корабите. Цитираната норма (чл. 6, т. 1 от наредбата) възпроизвежда текста на чл. 64, буква „а“ от КТК, но не е съобразена с разпоредбата на чл. 5, ал. 1 от КТК, според която правилата на Кодекса за търговските кораби, с изключение на тези за превоз на пътници и товари и за обща авария, се прилагат съответно и за т.нар. „специални видове кораби“ (корабите, използвани за научни, учебни, културни и спортни цели, за пилотаж, за упражняване на контрол и надзор, за противопожарни, съобщителни, митнически и санитарни цели, за разбиване на ледове, за спасяване на човешки живот и имущество).

Отсъствието на правила относно измерването на морските кораби, които се експлоатират с нетърговска цел, води до колизии между правилата на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби и други подзаконовни нормативни актове, приети за прилагане на КТК. Така например: 1) според чл. 13, ал. 4, т. 6,

буква „в“ от Наредба № 5 от 2004 г. за корабните документи (обн., ДВ, бр. 88 от 2004 г., изм., бр. 109 от 2004 г., бр. 73 от 2005 г., бр. 9, 30 и 49 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г. и бр. 11 от 2011 г., изм. и доп., бр. 39 от 2013 г., бр. 7 от 2015 г., бр. 52, 62 и 85 от 2017 г., бр. 88 от 2018 г. бр. 65 от 2021 г.) в свидетелството за регистрация на кораб, вписан в регистровите книги на малките кораби, задължително трябва да бъдат вписани бруто и нето тонажа на плавателния съд. Член 22, ал. 3 от същата наредба предвижда на корабите, плаващи под българско знаме, които са с дължина по-малка от 24 m, да бъде издавано мерително свидетелство. Тези две изисквания няма как да бъдат изпълнени без наличието на ясни правила за определяне на бруто и нето тонажа на тази група кораби; 2) според предвиденото в Наредба № 6 от 2021 г. за компетентност на морските лица в Република България (обн., ДВ, бр. 54 от 2021 г., изм. и доп., бр. 6 от 2022 г.), правоспособностите на морските лица и длъжностите, които могат да заемат, са в пряка зависимост от тонажа на корабите, на борда на които осъществяват (или имат право да осъществяват) своите функции (правоспособност „водач на кораб до 40 БТ“).

В тази връзка следва да се отбележи, че в края на 2023 г. бяха приети промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които от 1 януари 2025 г. данъкът върху превозните средства по отношение на кораби ще се изчислява въз основа на данните от регистъра на корабите, плаващи под българско знаме. За всички морски кораби, с изключение на влекачите и тласкачите, този данък ще бъде изчисляван на база вписания в регистъра на корабите бруто тонаж на плавателния съд.

2. Проблем представлява и създадената с действащата наредба организация на дейността по измерване на морските кораби. Предвидено е дейностите по измерване да се извършват от служители на териториалната дирекция на Изпълнителна агенция „Морска администрация“, в района на действие на която се намира пристанището на вписване на съответния кораб. Подобна организация вероятно е имала своето добро обяснение към момента, когато е бил издаден подзаконовият нормативен акт, но към днешна дата е причина за нерационално използване на наличния човешки и времеви ресурс на агенцията.

Според предвиденото в действащата наредба измерването следва да се извършва от работещ в съответната териториална дирекция на агенцията „експерт – мерител“ с квалификация „инженер-корабостроител“. От една страна, в Класификатора на длъжностите в администрацията, приет с ПМС № 129 от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 49 от 2012 г., доп., бр. 80 от 2012 г., изм. и доп., бр. 25 от 2014 г., изм., бр. 44 от 2014 г., доп., бр. 64 от 2015 г., бр. 32, 36 и 54 от 2016 г., изм. и доп., бр. 76 от 2016 г., доп., бр. 86 от 2016 г., бр. 9, 44, 86 и 94 от 2017 г., бр. 24 и 72 от 2018 г., изм., бр. 1 от 2019 г., изм. и доп., бр. 2 и 93 от 2019 г., доп., бр. 93 от 2020 г., изм. и доп., бр. 99 от 2020 г., изм., бр. 101 от 2020 г., изм. и доп., бр. 105 от 2020 г. и бр. 21 от 2021 г., изм., бр. 67 от 2021 г., доп., бр. 21 от 2022 г., изм., бр. 60 от 2022 г., изм. и доп., бр. 62 от 2022 г., изм., бр. 70 от 2022 г., бр. 95 и 106 от 2023 г.) не съществува длъжност „експерт – мерител“. От друга, към настоящия момент възможността за наемане в агенцията на кадри с професионална квалификация „инженер-корабостроител“ е сведена до минимум, тъй като липсват достатъчен брой кадри и/или интерес на тези кадри за работа в агенцията.

Предлаганият проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби има за основна цел да даде решение на описаните по-горе два важни проблема, като:

За отстраняване на установената нормативна празнота по отношение на измерването на морските кораби, които се експлоатират с нетърговска цел, са създадени разпоредбите на: § 3, т. 1 относно изменение на чл. 6, т. 1 от Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби (по-нататък за краткост „наредбата“); § 8 относно изменение и допълнение на чл. 11 от наредбата; § 9, т. 2 относно изменение на чл. 12, ал. 2 от наредбата; § 17 относно изменение на чл. 23, ал. 1 от наредбата; § 20, т. 3 относно допълване на § 1 от Допълнителните разпоредби на наредбата с т. 10а; § 21 относно създаване на Приложение № 1а към чл. 11, ал. 1 от наредбата; § 23 относно отменяне на Приложение № 3 към чл. 12, ал. 2 от наредбата и заключителната разпоредба § 25 относно изменение на чл. 22 от Наредба № 5 от 2004 г. за корабните документи (обн., ДВ, бр. 88 от 2004 г., изм., бр. 109 от 2004 г., бр. 73 от 2005 г., бр. 9, 30 и 49 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г. и бр. 11 от 2011 г., изм. и доп., бр. 39 от 2013 г., бр. 7 от 2015 г., бр. 52, 62 и 85 от 2017 г., бр. 88 от 2018 г. бр. 65 от 2021 г.). Предлага се система от норми, според които на задължително измерване подлежат всички морски кораби, които следва да бъдат вписани в регистъра на корабите, плаващи под българско знаме, независимо с какви цели се експлоатират. За измерването на корабите с дължина 24 m или повече се съставя акт за измерване на тонажа, а за тези с дължина по-малка от 24 m – протокол за измерване на тонажа, като се установява и образец на протокола. Въвежда се изискването, вместо да се издава отделен корабен документ, наречен „Мерително свидетелство“, брутният и нетният тонаж на корабите с дължина под 24 m да бъдат вписвани в свидетелството за регистрация на кораба. По този начин не само се постига синхрон между разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от наредбата и текста на чл. 13, ал. 3, т. 4, букви „г“ и „д“ от Наредба № 5 от 2004 г. за корабните документи, но и се извършва намаляване на административната тежест чрез премахване на един от изискуемите за тази група кораби корабни документи. За целите на изчисляването на тонажа на корабите с дължина под 24 m се въвежда правното понятие „дължина на корпус (L)“, съдържанието на което е посочено в § 1, т. 10а от Допълнителните разпоредби на наредбата. Описаното до тук налага съществуващото в наредбата Приложение № 3 към чл. 12, ал. 2 от същата, съдържащо образец на мерително свидетелство за кораби с дължина по-малка от 24 m, да бъде отменено, а разпоредбата на чл. 22 от Наредба № 5 от 2004 г. за корабните документи – да бъде съответно изменена, така че да се избегне колизия между двата нормативни акта.

Вторият описан проблем се предлага да бъде разрешен с текстовете на: § 1 относно изменение на чл. 4 от наредбата; § 2 относно изменение и допълнение на чл. 5 от наредбата и § 7 относно изменение на чл. 10, ал. 3, т. 1 от наредбата. Предлага се измерванията на морски кораби да бъдат извършвани от комисии, в които са включени служители на Изпълнителна агенция „Морска администрация“, съгласно заповед на изпълнителния директор на агенцията. Предвидена е възможност в случаите, когато трябва да бъде извършено измерване на тонажа на морски кораби, за които не се изисква да притежават клас, в комисииите да бъдат включени и лица

по чл. 73, ал. 3 от Кодекса на търговското корабоплаване (КТК), т.е. български или чуждестранни физически лица, притежаващи професионална квалификация „инженер-корабостроител“, които Изпълнителна агенция „Морска администрация“ е оправомощила да извършват технически надзор при проектирането, строежа, експлоатацията и ремонта на кораби (съответно служители с такава професионална квалификация на оправомощени в съответствие с чл. 73, ал. 3 от КТК юридически лица).

Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби съдържа и предложения за изменения и допълнения, чрез които:

Ø текстовете на подзаконовия нормативен акт се привеждат в съответствие с разпоредбата на чл. 86, ал. 2 от КТК – § 9, т. 1, буква „б“ и т. 3 съответно относно изменение на чл. 12, ал. 1, изречение второ и ал. 3 от наредбата; § 22 за отмяна на Приложения № 2а и № 2б към чл. 12, ал. 1 и § 24 за отмяна на Приложение № 4 към чл. 12, ал. 3 от наредбата;

Ø отстранява се допуснатата при издаване на действащата наредба неточност, свързана с определянето на групите кораби, предвид тяхната дължина, по отношение на които са прилагат и съответно – не се прилагат, изискванията на Международната конвенция за тонажно измерване на корабите – 1969 г., съставена в Лондон на 23 юни 1969 т., ратифицирана с указ – ДВ, бр. 70 от 1982 г., в сила за Република България от 14 януари 1983 г. (обн., ДВ, бр. 15 от 2003 г., изм., бр. 90 от 2018 г.). Проблемът се състои в следното: според член 4 „Изключения“, параграф 1, буква „б“ конвенцията не се прилага по отношение на „кораби с дължина, по-малка от 24 m (79 фута)“. В Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби се съдържат правила относно морски кораби с дължина по-голяма от 24 m, както и за такива с дължина по-малка от 24 m, но остават неуредени случаите, в които дължината на кораба е точно 24 m. Предвид цитирания текст от Международната конвенция за тонажно измерване на корабите – 1969 г., по отношение на приложимия правен режим те следва да бъдат причислени към първата група (т.е. към корабите с дължина над 24 m). С оглед на описаното са предложени разпоредбите на § 3, т. 2 относно изменение на чл. 6, т. 2 от наредбата; § 9, т. 1 относно изменение на чл. 11, ал. 1 от наредбата; § 9, т. 1, буква „а“ и т. 3 съответно относно изменение на чл. 12, ал. 1, изречение първо и ал. 3 от наредбата;

Ø разпоредбите на наредбата се привеждат в съответствие с изискванията на чл. 40, ал. 2, т. 4 от Указ № 883 от 1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове (обн., ДВ, бр. 39 от 1974 г., доп. бр. 7 от 1978 г. бр. 57 от 1980 г., изм., бр. 46 от 2007 г.) относно начина, по който следва в нормативен акт да се прави препращане към международен договор, като едновременно с това се съобразява и наименованието на международния договор на български език, с което той е ратифициран по установения ред и обнародван в „Държавен вестник“ – § 2, т. 2 относно изменение на чл. 6, т. 2 от наредбата; § 4 относно изменение на чл. 7, ал. 2 от наредбата; § 5 относно изменение на чл. 8, ал. 2, т. 1 от наредбата; § 6 относно изменение на чл. 9, т. 2 от наредбата; § 10 относно изменение на чл. 14, ал. 2 от наредбата; § 11 относно изменение на заглавието на Раздел IV от наредбата; § 15,

т. 2 относно изменение и допълнение на чл. 20, ал. 2, т. 5 букви „а“ и „б“ от наредбата; § 16 относно изменение на заглавието на Раздел V от наредбата и § 20, т. 1 и т. 2 за допълване съответно на § 1, т. 6 и т. 7 от Допълнителните разпоредби на наредбата;

Ø разпоредбите на наредбата се привеждат в съответствие с изискванията на Наредбата за единиците за измерване, разрешени за използване в Република България, приета с ПМС № 275 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 115 от 2002 г., изм., бр. 40 от 2006 г. и бр. 8 от 2010 г., изм. и доп., бр. 46 от 2020 г.) и по-специално на чл. 26 от нея – § 12 относно изменение на чл. 15, ал. 3, т. 2 от наредбата; § 13 относно изменение на чл. 17; § 14 относно изменение на чл. 19 от наредбата; § 15, т. 1 и т. 3 относно изменение съответно на чл. 20, ал. 2, т. 1 и на т. 5, буква „г“ от наредбата; § 17 относно изменение на чл. 23, ал. 1 от наредбата; § 18 относно изменение на чл. 24 от наредбата и § 19 относно изменение на чл. 25 от наредбата.

Лице за контакт: Павлинка Ковачева Главен експерт Отдел "Международни регулации и сътрудничество" Дирекция "Международни и национални регулации на корабоплаването" ИА „Морска администрация“ Тел.: 070010145 E-mail: pavlinka.kovacheva@marad.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби - вер. 1.0 | 14.06.2024](#)

[Доклад към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2004 г. за измерване тонажа на морските кораби - вер. 1.0 | 14.06.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 14.06.2024

Приключване на консултацията - 15.07.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.